

32001R0539

L 81/1

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

21.3.2001

NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 539/2001,**15. märts 2001,****milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 62 lõike 2 punkti b alapunkti i,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Asutamislepingu artikli 62 lõike 2 punkti b alusel peab nõukogu vastu võtma viisaeeskirjad kuni kolmekuulise kavatsatud riigisviibimise puhuks ning sellega seoses koostama nimekirja kolmandatest riikidest, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja nendest riikidest, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud. Artiklis 61 nimetatakse neid nimekirju kõrvalmeetmete hulgas, mis on otseselt seotud isikute vaba liikumisega vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala piires.

(2) Käesolev määrus lähtub Schengeni *acquis'* st vastavalt selle Euroopa Liitu integreerimist käsitlevale protokollile (edaspidi "Schengeni protokoll"). See ei mõjuta liikmesriikide kohustusi, mis tulenevad *acquis'*st, nagu see on määratletud 20. mai 1999. aasta otsuse (Schengeni *acquis'* määratlemisest, et vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu ja Euroopa Liidu lepingu asjakohastele sätetele kindlaks määrata kõigi *acquis'* d moodustavate eeskirjade ja otsuste õiguslik alus) ⁽³⁾ A lisas.

(3) Käesolev määrus arendab edasi sätteid, mille suhtes on Schengeni protokollil alusel lubatud tihedam koostöö, ning kuulub 17. mai 1999. aasta otsuse 1999/437/EÜ (Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel nimetatud kahe riigi Schengeni *acquis'* rakendamises, arendamises ja väljatöötamises osalemise kohta sõlmitud lepingu teatavate rakenduseeskirjade kohta) ⁽⁴⁾ artikli 1 punkti B reguleerimisalasse.

(4) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukohta käsitleva protokollil artikli 1 kohaselt ei osale Iirimaa ja Ühendkuningriik käesoleva määruse vastuvõtmises. Sellest tulenevalt ning ilma et see piiraks eespool nimetatud protokollil artikli 4 kohaldamist, ei kohaldata käesoleva määruse sätteid Iirimaa ega Ühendkuningriigi suhtes.

(5) Need kolmandad riigid, kelle kodanike suhtes kehtib viisakohustus, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest vabastatud, määratakse kindlaks igal üksikjuhul eraldi, hinnates mitmesuguseid kriteeriume, mis käsitlevad muu hulgas ebaseaduslikku sisserännet, avalikku korda ja julgeolekut ning Euroopa Liidu välissuhteid kolmandate riikidega, kusjuures võetakse arvesse ka piirkondliku ühtekuuluvuse ja vastastikkusega seotud seiku. Tuleks ette näha ühenduse mehhanism, mis võimaldaks rakendada seda vastastikkuse põhimõtet, kui üks kolmandik käesoleva määruse II lisasse kantud riikidest otsustab kehtestada ühe või mitme liikmesriigi kodanike suhtes viisanõude.

(6) Euroopa Majanduspiirkonna leping vabastab Islandi, Liechtensteini ja Norra kodanikud viisanõudest, mistõttu neid riike ei ole käesoleva määruse II lisas olevasse nimekirja kantud.

⁽¹⁾ EÜT C 177 E, 27.6.2000, lk 66.

⁽²⁾ 5. juulil 2000 esitatud arvamus (Euroopa Ühenduste Teatajas seni avaldamata).

⁽³⁾ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31.

- (7) Kodakondsuseta isikute ja pagulaseks tunnistatud isikute suhtes peaks viisanõude või sellest nõudest vabastamise suhtes tehtava otsuse aluseks olema see kolmas riik, kus on kõnealuste isikute elukoht ja kes on neile väljastanud reisidokumendid, ilma et see piiraks liikmesriikide poolt allakirjutatud rahvusvahelistest kokkulepetest ja eelkõige 20. aprillil 1959 Strasbourgis allakirjutatud pagulaste viisanõude kaotamise Euroopa lepingust tulenevaid kohustusi. Arvestades erinevusi kodakondsuseta isikuid ja pagulaseks tunnistatud isikuid käsitlevates siseriiklikes õigusaktides, võivad liikmesriigid siiski otsustada, kas neisse kategooriatesse kuuluvate isikute suhtes kehtib viisanõue, kui kolmas riik, kus on nende isikute elukoht ja kes on väljastanud neile reisidokumendid, kuulub selliste kolmandate riikide hulka, kelle kodanikud on viisanõudest vabastatud.
- (8) Teatud üksikjuhtudel, mis nõuavad viisaalaseid erieeskirju, võivad liikmesriigid vabastada teatava kategooria isikud viisanõudest või kehtestada nende suhtes selle nõude vastavalt rahvusvahelisele avalikule õigusele või tavale.
- (9) Silmas pidades vajadust tagada süsteemi juhtimise avatus ja asjaomaste isikute informeeritus, peavad liikmesriigid teatama teistele liikmesriikidele ja komisjonile meetmetest, mida nad käesoleva määruse alusel võtavad. Samal põhjusel tuleks see teave avaldada ka *Euroopa Ühenduste Teatajas*.
- (10) Liikmesriigi territooriumile sisenemise või viisade väljaandmise tingimused ei mõjuta hetkel reisidokumentide kehtivuse tunnustamist reguleerivaid eeskirju.
- (11) Vastavalt asutamislepingu artiklis 5 esitatud proportsionaalsuse põhimõttele on sellise määruse kehtestamine, milles loetletakse need kolmandad riigid, kelle kodanikel peab ühenduse välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest kohustusest vabastatud, ühtaegu vajalik ja kohane abinõu tagamaks, et ühtsed viisaeeskirjad toimiksid efektiivselt.
- (12) Käesolev määrus näeb ette täieliku ühtlustamise nende kolmandate riikide osas, kelle kodanikel peab ühenduse välispiiride ületamiseks olema viisa, ja nende osas, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud. Teatavate II lisa loetletud kolmandate riikide kodanike suhtes hakatakse viisanõudest vabastamist kohaldama siiski hiljem. Selleks teeb nõukogu komisjoni koostatud aruande alusel otsuse iga sellise kolmanda riigi kohta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

1. I lisa esitatud nimekirjas olevate kolmandate riikide kodanikelt nõutakse liikmesriigi välispiiri ületamisel viisat.
2. Ilma et see piiraks artikli 8 lõike 2 kohaldamist, vabastatakse II lisa nimekirjas olevate kolmandate riikide kodanikud lõikes 1 sätestatud nõudest kokku kuni kolmekuuliste riigisviibimiste korral.
3. Varem I ja II lisa nimekirja kuulunud riikide osaks olnud uute kolmandate riikide kodanike suhtes kehtivad vastavalt lõigetes 1 ja 2 toodud nõuded, kuni nõukogu asutamislepingu asjakohases sättes kehtestatud korras ei otsusta teisiti.
4. Kui II lisa nimekirjas esinev kolmas riik kehtestab mõne liikmesriigi kodanike suhtes viisanõude, toob see kaasa järgmiste sätete kohaldamise, ilma et see piiraks mis tahes kokkulepete kohaldamist, mida ühendus on kõnealuse kolmanda riigiga sõlminud ja mis vabastavad viisanõudest:
 - a) liikmesriik võib komisjonile ja nõukogule kirjalikult teatada, et kolmas riik on kehtestanud viisanõude;
 - b) sellise teatamise korral kehtestatakse liikmesriigile 30 päeva möödumisel nimetatud teatamisest ajutiselt kohustus kehtestada asjaomase kolmanda riigi kodanike suhtes viisanõue, kui nõukogu ei otsusta eelnevalt kvalifitseeritud häälteenamusega teisiti;
 - c) nõukogu avaldab teate viisanõude ajutise kehtestamise kohta enne selle nõude jõustumist *Euroopa Ühenduste Teatajas*;
 - d) komisjon vaatab läbi kõik nõukogu või liikmesriikide esitatud taotlused selle kohta, et ta esitaks nõukogule ettepaneku käesoleva määruse lisade muutmiseks nõnda, et asjaomane kolmas riik kantaks I lissasse ja jäetaks välja II lisast;
 - e) kui kolmas riik tühistab oma otsuse viisanõude kehtestamise kohta enne käesoleva määruse lisade sellise muudatuse vastuvõtmist nõukogus, teatab asjaomane liikmesriik sellest viivitamata kirjalikult komisjonile ja nõukogule;
 - f) nõukogu avaldab sellise teate *Euroopa Ühenduste Teatajas*. Asjaomase kolmanda riigi kodanike suhtes kehtestatud ajutine viisanõue tühistatakse 7 päeva möödumisel teate avaldamisest.

Artikkel 2

Käesolevas määruses tähendab "viisa" liikmesriigi luba või otsust, mis on vajalik, et:

- siseneda kõnealusesse liikmesriiki või mitmesse liikmesriiki selleks et viibida seal kokku mitte rohkem kui kolm kuud,
- siseneda selleks, et läbida kõnealuse liikmesriigi või mitme liikmesriigi territooriumi, välja arvatud lennujaamatransiidid.

Artikkel 3

Ilma et see piiraks 20. aprillil 1959 Strasbourgis allakirjutatud pagulaste viisanõude kaotamise Euroopa lepingust tulenevaid kohustusi, kehtib pagulaseks tunnistatud isikute ja kodakondsuseta isikute suhtes järgmine:

- nende suhtes kehtib viisanõue, kui kolmas riik, kus on nende elukoht ja kes on neile väljastanud reisidokumendi, kuulub I lisas loetletud kolmandate riikide hulka,
- neid võib viisanõudest vabastada, kui kolmas riik, kus on nende elukoht ja kes on neile väljastanud reisidokumendi, kuulub II lisas loetletud kolmandate riikide hulka.

Artikkel 4

1. Liikmesriik võib ette näha erandid artikli 1 lõikes 1 sätestatud viisanõudest või artikli 1 lõikes 2 sätestatud viisanõudest vabastamisest järgmiste isikute suhtes:

- a) diplomaatilise passi, ametipassi või muude ametlike passide omanikud;
 - b) lennukite ja laevade tsiviilmeeskonnad;
 - c) päästelendude meeskonnad ja saatepersonal ning teised katastroofe ja avariilukordi likvideerida aitavad isikud;
 - d) rahvusvahelistel siseveeteedel sõitvate laevade tsiviilmeeskonnad;
 - e) valitsustevaheliste rahvusvaheliste organisatsioonide poolt oma ametnikele väljastatavate reisidokumentide omanikud.
2. Liikmesriik võib vabastada viisanõudest kooliõpilase, kellel on I lisas esineva kolmanda riigi kodakondsus, ent kelle elukoht on II lisas esinevas kolmandas riigis ning kes reisib kooliekskursiooni raames õpilasarühma koosseisus kõnealuse kooli õpetaja saatel.
3. Liikmesriik võib ette näha erandid artikli 1 lõikes 2 sätestatud viisanõudest vabastamisest isikute suhtes, kes riigisviibimise keskel on hõivatud tasustatava tööga.

Artikkel 5

1. Kümne tööpäeva jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist teatavad liikmesriigid teistele liikmesriikidele ja komisjonile artikli 3 teise taande ja artikli 4 alusel võetud meetmetest. Kõikidest neisse meetmetesse tehtud muudatustest teatatakse samal viisil viie tööpäeva jooksul.

2. Komisjon avaldab lõike 1 kohaselt teatatud meetmed teatavaksvõtmiseks *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

Artikkel 6

Käesolev määrus ei mõjuta liikmesriikide pädevust riikide ja territoriaalüksuste ning nende ametivõimude poolt väljastatud passide, reisidokumentide ja isikut tõendavate dokumentide tunnustamise alal.

Artikkel 7

1. Nõukogu määrus (EÜ) nr 574/1999 ⁽¹⁾ asendatakse käesoleva määrusega.

2. Ühiste konsulaarjuhiste ja üldkäsiraamatu lõplikku redaktsiooni, nagu need tulenevad Schengeni täitevkomitee 28. aprilli 1999. aasta otsusest (SCH/Com-ex(99)13), muudetakse järgmiselt:

1. ühiste konsulaarjuhiste 1. lisa I osa ja üldkäsiraamatu 5. lisa I osa pealkiri asendatakse järgmisega:

“Selliste kolmandate riikide üldnimekiri, kelle kodanike suhtes kehtib määrusega (EÜ) nr 539/2001 kehtestatud viisanõue”;

2. ühiste konsulaarjuhiste 1. lisa I osas ja üldkäsiraamatu 5. lisa I osas olev nimekiri asendatakse käesoleva määruse I lisaga;

3. ühiste konsulaarjuhiste 1. lisa II osa ja üldkäsiraamatu 5. lisa II osa pealkiri asendatakse järgmisega:

“Selliste kolmandate riikide üldnimekiri, kelle kodanikud on vabastatud määrusega (EÜ) nr 539/2001 kehtestatud viisanõudest”;

4. ühiste konsulaarjuhiste 1. lisa II osas ja üldkäsiraamatu 5. lisa II osas olev nimekiri asendatakse käesoleva määruse II lisaga;

5. ühiste konsulaarjuhiste 1. lisa III osa ja üldkäsiraamatu 5. lisa III osa jäetakse välja.

3. Schengeni täitevkomitee 15. detsembri 1997. aasta otsus (SCH/Com-ex(97)32) ja 16. detsembri 1998. aasta otsus (SCH/Com-ex(98)53, REV 2) tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 8

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

2. II lisas tärniga märgitud riigi kodanike suhtes otsustab nõukogu artikli 1 lõike 2 jõustumise kuupäeva siiski hiljem, tehase otsuse asutamislepingu artikli 67 lõike 3 kohaselt järgmises lõigus osutatud aruande põhjal.

Selleks palub komisjon asjaomasel riigil näidata, milliseid kohustusi ta on valmis võtma ebaseadusliku sissetrände ja ebaseadusliku elamise suhtes, sealhulgas kõnealusest riigist pärit ebaseaduslikult elamaasunud isikute repatrieerimine, ning esitada nende kohta nõukogule aruande. Komisjon esitab nõukogule hiljemalt 30. juunil 2001 esimese aruande, millele on lisatud kasulikke soovitusi.

⁽¹⁾ EÜT L 72, 18.3.1999, lk 2.

Kuni eespool nimetatud otsust sisaldava akti vastuvõtmiseni nõukogus kohaldatakse kõnealuse riigi kodanike suhtes artikli 1 lõikes 1 sätestatud nõuet. Käesoleva määruse artikleid 2-6 kohaldatakse täies ulatuses.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides kooskõlas Euroopa Ühenduse asutamislepinguga.

Brüssel, 15. märts 2001

Nõukogu nimel

eesistuja

M-I. KLINGVALL

I LISA

Artikli 1 lõikes 1 osutatud üldnimekiri

1. RIIGID

Afganistan	Haiti
Albaania	Hiina
Alžeeria	India
Angola	Indoneesia
Antigua ja Barbuda	Iraak
Araabia Ühendemiraadid	Iraan
Armeenia	Jamaica
Aserbaidžaan	Jeemen
Bahama	Jordaania
Bahrein	Jugoslaavia Liitvabariik (Serbia ja Montenegro)
Bangladesh	Kambodža
Barbados	Kamerun
Belau	Kasahstan
Belize	Katar
Benin	Kenya
Bhutan	Kesk-Aafrika Vabariik
Bosnia ja Hertsegoviina	Kiribati
Botswana	Komoorid
Burkina Faso	Kongo
Burundi	Kongo Demokraatlik Vabariik
Cabo Verde	Kuuba
Colombia	Kuveit
Côte d'Ivoire	Kõrgõzstan
Djibouti	Laos
Dominica	Lesotho
Dominikaani Vabariik	Libeeria
Egiptus	Liibanon
Ekvatoriaal-Guinea	Liibüa
Eritrea	Lõuna-Aafrika Vabariik
Endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik	Madagaskar
Etioopia	Malawi
Fidži	Maldiivid
Filipiinid	Mali
Gabon	Maroko
Gambia	Marshalli Saared
Ghana	Mauritaania
Grenada	Mauritius
Gruusia	Mikroneesia
Guinea	Moldova
Guinea-Bissau	Mongoolia
Guyana	Mosambiik

Myanmar	Sri Lanka
Namiibia	Sudaan
Nauru	Suriname
Nepal	Svaasimaa
Nigeeria	Süüria
Niger	Zimbabwe
Omaan	Tadžikistan
Paapua Uus-Guinea	Tai
Pakistan	Tansaania
Peruu	Togo
Põhja-Korea	Tonga
Põhja-Mariaanid	Trinidad ja Tobago
Rwanda	Tšaad
Saalomoni Saared	Tupeesia
Saint Kitts ja Nevis	Tuvalu
Saint Lucia	Türgi
Saint Vincent ja Grenadiinid	Türkmenistan
Sambia	Uganda
Samoa	Ukraina
São Tomé ja Príncipe	Usbekistan
Saudi Araabia	Valgevene
Seišellid	Vanuatu
Senegal	Venemaa
Sierra Leone	Vietnam
Somaalia	

2. TERRITORIAALÜKSUSED JA -VALITSUSED, MIDA VÄHEMALT ÜKS LIIKMESRIIK EI OLE RIIGINA TUNNUSTANUD

Ida-Timor
Palestiina omavalitsus
Taiwan

II LISA

Artikli 1 lõikes 2 osutatud üldnimekiri

1. RIIGID

Ameerika Ühendriigid	Malaisia
Andorra	Malta
Argentina	Mehhiko
Austraalia	Monaco
Boliivia	Nicaragua
Brasiilia	Panama
Brunei	Paraguay
Bulgaaria	Poola
Costa Rica	Püha Tool
Ecuador	Rumeenia (*)
Eesti	San Marino
El Salvador	Singapur
Guatemala	Slovakkia
Honduras	Sloveenia
Horvaatia	Šveits
Iisrael	Tšehhi Vabariik
Jaapan	Tšiili
Kanada	Ungari
Küpros	Uruguay
Leedu	Uus-Meremaa
Lõuna-Korea	Venezuela
Läti	

2. HIINA RAHVAVABARIIGI ERIHALDUSPIIRKONNAD

Hongkongi erihalduspiirkond ⁽¹⁾Aomeni erihalduspiirkond ⁽²⁾

⁽¹⁾ Viisanõudest vabastatakse üksnes "Hong Kong Special Administrative Region'i" passi omanikud.

⁽²⁾ Viisanõudest vabastatakse üksnes "Região Administrativa Especial de Macau" passi omanikud.

^(*) Vt artikli 8 lõige 2.